

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

A tuberkulózis helyzete Magyarországon	601
Epinfo előfizetése a 2011. évre	604
Fertőző betegségek adatai	605

HAZAI INFORMÁCIÓ**A TUBERKULÓZIS HELYZETE MAGYARORSZÁGON**

Az epidemiológiai mutatókat és trendeket figyelembe véve kijelenthető, hogy hazánkban a tuberkulózis járványügyi helyzete biztonságos. 2009-ben a tbc incidencia 14,4 eset/100 000 lakos értékre csökkent, így Magyarország továbbra is az alacsonyan fertőzött országok közé tartozik, jóllehet a különböző régiók között lényeges különbségek mutatkoznak. Az észak-keleti terület a leginkább fertőzött, ott a legmagasabb az új megbetegedések száma, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben 25‰-et meghaladó incidencia értéket regisztráltak.

Az 1 448 új eset zöme pulmonalis-, 73 pedig extrapulmonális tbc volt, ez utóbbi csoportból 39 pleuritis, 12 húgyivarszervi, 11 nyirokcsomó és 3 eset meningitis.

A megbetegedések kormegoszlására jellemző, hogy a kötelező újszülöttkori BCG oltás 1953-ban történt bevezetése óta a gyermekkori tuberkulózis sporadikus betegsége volt, 2009-ben 14 éves kor alatt öten betegedtek meg.

A férfiak és a nők körében is az 50-59 évesek között legtöbb a megbetegedések száma, majd idősebb korban csökken.

Az ellátórendszer számára évek óta epidemiológiai problémát jelentenek a hajléktalan betegek. A csökkenő incidencia értéken belül, egyre nagyobb arányát képezik az új betegeknek, az össz új megbetegedések 9,5%-át.

Ezeknek a betegeknek az ellátása hatékonyan és biztonságosan csak az őket segítő és körükben szűrővizsgálatot szervező hajléktalan szolgálatok körében oldható meg.

Más kockázati csoportokból csak az egészségügyi dolgozók között emelkedett az új tbc-s megbetegedések száma - 2009-ben 29 esetet regisztráltak.

Nem emelkedett azonban az imigráns, a HIV-pozitív tbc-s betegek száma és a fogvatartottak körében észlelt tbc-s esetszám sem.

Jelentősen csökkent a tbc halálozás az elmúlt évekhez képest, 2009-ben 39 esetet jelentettek.

2009-ben sor került a tbc-s betegek tüdőgondozói kórlapjainak átfogó felülvizsgálatára, melynek célja a nemzetközi adatoktól eltérő mutatók revíziója illetve a korrekciós lehetőségek kidolgozása volt.

A nemzetközi elvárás a bakteriológiailag igazolt esetek arányára vonatkozóan 65-70%, hazánkban (52,7% volt), a rezisztencia vizsgálatok elvárt aránya 90 % (nálunk 79 % volt).

Fontos mutatója a gondozás állapotának az ismételten nyilvántartásba vett betegek száma és aránya, amely 2009-ben 15,4%-nak felelt meg, a nemzetközi elvárás 10% alatt van.

2010-ben megújult a tbc surveillance rendszer, amely interaktív, dinamikus és kompatibilis a kötelező hazai- és nemzetközi adatszolgáltatással.

A mikobakteriológiai laboratóriumoknak is adatokat kell szolgáltatniuk a tbc surveillance részére.

Az új rendszer - mivel a fekvőbeteg osztályoknak is jelentési kötelezettségük van - nemcsak valós adatszolgáltatást jelent, hanem lehetőséget biztosít a fekvőbeteg-ellátó osztályok és a tüdőgondozók közötti szoros együttműködésre.

Lehetővé teszi a betegek pontos követését, jelzi az „eltűnt” betegeket, ezáltal sor kerülhet a korai felkutatásra és kezelésre.

Az esetekhez tartozó adatlapok (bejelentő- és követési lapok) elektronikus kórlapként működnek.

Ezen belül, de ettől függetlenül is kiemelt figyelmet érdemel a rezisztens kórokozókkal fertőzött betegek nyilvántartása, követése és gyógyítása.

2009-ben Magyarországon 46 multidrogrezisztens (MDR), és 9 kiterjedten rezisztens - extensively - (XDR) tuberkulózisos beteg szerepelt a nyilvántartásban.

Ezeknek a betegeknek a valós követése nemcsak epidemiológiai szempontból fontos, hiszen a kezelésük szakmai kihívást jelent (a terápia időtartama minimum 18 hónap, de akár több év is lehet), gyógyításuknál a szokványos standard négyes antituberkulotikum kombináció nem alkalmazható, a gyógyszereknek több a mellékhatása, költségesek, beszerzésük akadozhat.

A tuberkulózis hatékony kezelésében alapvető szerep jut a mikobakteriológiai laboratóriumi diagnosztikának, mivel a végleges klinikai diagnózis felállításához nélkülözhetetlen a kórokozó baktérium izolálása és identifikálása, a terápia során, pedig segíti annak hatékonyságának monitorizálását.

A WHO és az ECDC célkitűzései között szerepel a multidrog-rezisztens tuberkulózis globális terjedésének megfékezése. Javaslatainknak megfelelően Magyarországon is minden újonnan felfedezett tbc-s beteg baktérium-törzséből rutinszerűen elvégzésre kerül az izoniazid és a rifampicin rezisztenciájáért felelős génmutációk gyors molekuláris vizsgálata, hogy a multidrog-rezisztens törzssel fertőzött betegek a lehető leghamarabb felismerésre kerüljenek, és ennek megfelelően hatékony kezelésük elkezdődjön.

A hazai tbc akcióterv rövid távú feladatai között szerepel a kényszer-gyógykezelés jogi intézményének megteremtése. Ez lehetővé tenné a környezetüket és saját magukat veszélyeztető, betegségtudattal nem rendelkező, gyógykezelésüket ismételten megszakító, nem kooperáló, fertőző tbc-s betegek kezelését.

Legfontosabb célkitűzéseink: a kedvező epidemiológiai trend megtartása az országos aránytalanságok csökkentése mellett, a bakteriológiailag igazolt esetek számának emelése, a diagnosztikus és terápiás protokollban rögzített ajánlások szigorúbb betartása.

**A tájékoztatást adta: dr. Kádár Gabriella osztályvezető főorvos
Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézet**

EPINFO ELŐFIZETÉSE A 2011. ÉVRE

Tájékoztatjuk Tisztelt Olvasóinkat, hogy az **Epinfo 2011. évre** történő előfizetése az alábbi megrendelő lap alapján lehetséges.

Az **Epinfo megrendelhető** az újságnak az Országos Epidemiológiai Központban működő szerkesztőségénél **postai úton** (1097 Budapest, Gyáli út 2-6., a borítékra írják rá: EPINFO), **e-mail-en** (epiujssag@oek.antsz.hu) vagy **faxon** (1-476-1223).

Kérjük Tisztelt Olvasóinkat, hogy írásban szíveskedjenek jelezni megrendelésüket, mert azt csak így tudjuk gyorsan és pontosan nyilvántartani és teljesíteni.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem az **Epinfo** című kiadványt példányban, és a következő címre kérem postázni:

A megrendelő (cég) neve:

Címe:.....

helységnév.....utca.....házsám

Az ügyintéző neve, telefonszáma:.....

Előfizetési díj 2011. évre 8.900.-Ft,
mely a megjelenő különszámokat is tartalmazza.

Az előfizetés díja **5% áfa-t** tartalmaz.

Az előfizetés történhet csekken (a Szerkesztőségtől igényelhető), vagy átutalással (számlaszám: Magyar Állam Kincstár 10032000-00290043-00000000, a közlemény rovatba be kell írni: EPINFO).

A 2009. évre vonatkozó megrendelő lap beküldési határideje:

2011. január 15.

Az újság előfizetési határideje: 2011. január 31.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2010. november 29. és december 5.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** bejelentések száma közel azonos az előző hetivel. A **campylobacteriosis** bejelentések száma megközelítően negyedével több, mint az előző héten, és azonos az előző év 48. hetében regisztrálttal. Az **enteritis infectiosa** bejelentések száma nem tért el számottevően az elmúlt héten regisztrálttól.

A 48. héten **hét új közösségi gastroenteritis járványt** jelentettek (két-két óvoda, idősotthon, kórház, és egy bölcsőde). A két kórházi és az egyik idősotthonban zajló járványban **calicivírust** azonosítottak kóroki tényezőként, a többi négy járvány etiológiájának tisztázása még folyamatban van. Tömeges méretűnek egy járvány minősíthető.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében, egy idősotthonban (exponáltak száma 119 fő) **2010. december 3. óta** hányással, hasmenéssel járó panaszokkal **53 fő** betegedett meg. Kórházi ellátásra senki nem szorult. A laboratóriumi vizsgálatok **calicivírus** kóroki szerepét igazolták. Az ÁNTSZ területileg illetékes kistérségi intézete a szükséges járványügyi intézkedéseket megtette.

A héten 15 akut **virushepatitis-t** jelentettek, kétszer annyit, mint az előző héten. A megbetegedések a főváros és öt megye területén fordultak elő. A diagnosztikus laboratóriumi vizsgálat hét **HAV**, két **HBV** és két **HCV** fertőzést igazolt, négy esetben az etiológia tisztázása folyamatban van. A regisztrált esetek közül hat beteg két területi járványhoz tartozik (Pest és Győr-Moson-Sopron megye).

A **légúti fertőző betegségek** közül a héten nyilvántartásba került **scarlatina** bejelentések száma az előző héthez viszonyítva emelkedett, a betegség járványügyi helyzete azonban kedvezőbb volt, mint az elmúlt öt év azonos hetében. A bejelentett **varicella** megbetegedések száma másfélszerese volt az előző év 48. hetében regisztráltaknak. A 48. héten **morbilli**, **pertussis** és **rubeola** megbetegedést nem jelentettek. Egy **parotitis epidemica** gyanú került a nyilvántartásba.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** csoportjában **meningitis serosa** diagnózissal egy megbetegedést jelentettek, aetiologiája nem ismert. A négy **meningitis purulenta** közül az aetiológia egy esetben ismert, *Neisseria meningitidis* tehető felelőssé a megbetegedésért. Egy **encephalitis infectiosa** megbetegedést jelentettek, a diagnosztikus laboratóriumi vizsgálat még folyamatban van.

A 48. héten több mint harmadával csökkent a **Lyme-kór** diagnózissal regisztrált bejelentések száma az előző hetihez képest. A regisztrált esetszám közel megegyező az elmúlt öt év megfelelő időszakát jellemző középpértékkel. A megbetegedéseket a fővárosban és hét megyében észlelték, a legtöbb esetet Nógrád megyében diagnosztizálták.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

48/2010. sz. heti jelentés (weekly report)

(2010.11.29. - 2010.12.05.)

Betegség Disease	48. hét (week)			1 - 48. hét (week)		
	2010.11.29 - 2010.12.05	2009.11.23 -2009.11.29	Medián 2004- 2008	2010.	2009.	Medián 2004-2008
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	# 3	-	1
Botulizmus	-	-	°	4	8	°
Salmonellosis	107	97	148	# 5054	# 4831	5616
Dysentheria	3	4	1	# 66	# 62	95
Dyspepsia coli	-	-	-	14	19	36
Egyéb E.coli enteritis	-	-	-	32	48	38
Campylobacteriosis	133	133	135	# 6004	# 5109	4787
Yersiniosis	3	-	2	# 77	42	34
Enteritis infectiosa	722	496	788	# 34392	# 30528	34300
Hepatitis infectiosa	15	11	12	# 418	# 340	549
AIDS	-	-	-	# 27	# 21	21
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	16	6	14
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	1	# 48	26	34
Scarlatina	54	66	100	2403	2164	3147
Morbilli	-	-	-	2	# 3	5
Rubeola	-	-	-	18	# 10	53
Parotitis epidemica	1	1	2	62	61	102
Varicella	801	536	773	35549	39391	43074
Mononucleosis inf.	26	18	28	1236	1099	1138
Legionellosis	1	1	-	103	# 65	22
Meningitis purulenta	4	3	4	# 187	# 199	225
Meningitis serosa	1	1	2	89	# 69	106
Encephalitis infectiosa	1	1	2	126	# 123	159
Creutzfeldt-J. betegség	-	1	-	23	24	17
Lyme-kór	18	22	17	# 2311	1661	1208
Listeriosis	1	-	-	16	12	6
Brucellosis	-	-	-	1	-	1
Leptospirosis	2	-	-	16	10	29
Ornithosis	-	-	-	10	# 22	31
Q-láz	1	1	-	47	30	11
Tularemia	1	-	-	118	37	28
Tetanus	-	-	-	1	6	4
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	# 20	6	9
Malária	-	-	-	* 6	# 8	7
Toxoplasmosis	1	1	2	# 103	97	104

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(°) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2010.12.07.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

48/2010. sz. heti jelentés (weekly report)

(2010.11.29.-2010.12.05.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidémica
Budapest	18	1	19	96	4	11	155	4	-	1	-
Baranya	5	-	7	6	-	1	18	-	-	-	-
Bács-Kiskun	2	-	3	50	-	2	49	-	-	-	-
Békés	3	-	8	27	-	1	86	1	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	4	-	6	29	-	1	15	1	-	-	-
Csongrád	10	-	12	36	-	-	37	-	-	-	-
Fejér	7	-	8	35	-	2	24	3	-	4	-
Győr-Moson-Sopron	5	-	6	12	2	6	4	2	1	1	-
Hajdú-Bihar	2	-	1	18	1	6	26	1	1	-	-
Heves	2	-	2	45	-	1	10	1	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	8	1	6	56	1	1	55	2	-	-	-
Komárom-Esztergom	3	-	4	24	1	1	27	-	-	-	-
Nógrád	2	-	2	16	-	-	12	1	-	5	-
Pest	14	-	13	36	6	8	85	7	2	2	-
Somogy	3	-	-	45	-	1	38	-	-	2	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	8	1	11	7	-	4	26	-	-	-	-
Tolna	4	-	-	53	-	-	39	-	-	-	-
Vas	1	-	10	17	-	3	30	1	-	1	1
Veszprém	5	-	12	104	-	4	43	2	-	-	-
Zala	1	-	3	10	-	1	22	-	-	2	1
Összesen (total)	107	3	133	722	15	54	801	26	4	18	1
Előző hét (previous week)	103	1	105	732	8	46	711	26	7	31	1

(+) Előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2010.12.07.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:

dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

ÁNTSZ OTH Kommunikációs főosztály Nyomda

Csoportvezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)